

Dagens ord – inte

Kort förklaring: Inte betyder nej eller att något inte händer eller inte finns.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet inte kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet inte.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Vad ska jag välja av Linn Johnels. Modella särskilt ordet inte.
- Berätta att dagens ord är inte.
- Säg ordet inte med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system (elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet). Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det.

Förklara ordet

- Säg ”Inte betyder nej eller att något inte händer eller inte finns”.
- Synliggör ordet inte genom att ta upp ett föremål. Säg “inte en katt, inte ett lejon, en apa” Upprepa med de andra föremålen.

Förslag på material:

Påse med föremål
exempelvis en leksaksapa,
en boll, en vante.

Läs berättelsen

Läs berättelsen om Apan Anna antingen på skärm eller utskriven.

Apan Anna gör

Berätta att ni ska göra roliga saker precis som Apan Anna. Fråga ”Vad ska vi göra?” En personal börjar att välja vad ni ska göra genom att välja bort de inte önskade alternativen: ”inte hoppa, inte snurra, inte dansa, sjunga! Jag vill sjunga”. När ni gjort färdigt säg “inte sjunga mer”. Nästa person väljer vad ni ska göra.

Förslag på material: bilder för
val/väljakartor med rörelser

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**i-n-t-e**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Alldeles lagom med Teckensång med Anders och Malin
- Utan dina andetag med Sign up
- Far jag kan inte få upp min kokosnöt med Kompisbandet

Böcker:

Ett ängsligt äpple av Emma Virke

Tesslas mamma vill inte av Åsa Mendel-Hartvig

Ät nu, Sickan av Sofia Rådström

Pino och katten av Kenneth Andersson, Agneta Norelid och Eva Pils

En busig banan av Emma Virke

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet inte under hela skoldagen, exempelvis gå igenom vilka som är här eller inte, det regnar inte mer, du har inte jackan på, maten är inte klar, det finns inte mer [av något], i valsituationer (vill inte ha den/inte den). Många elever uttrycker "vill inte, kan inte, orkar inte" med kroppsspråk även om de inte är medvetna om det genom att exempelvis protestera, sluta visa engagemang, blunda, bli oroliga. Modella din tolkning och var lyhörd för att tolkningen kan vara fel eller fråga vad eleven menade. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
kan inte du göra?	inte vill inte kan inte orkar inte inte mer gör inte så rör inte	vem är inte här? [namn] är inte här	där är inte den/det är inte ... inte bra/stor/fin...

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet inte. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Anna – berättelse
- Anna – ramsa
- Anna – välj samma
- Anna – samtalskarta

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Sjung sången Alldeles lagom.
Läsa, skriva	Titta efter förbudsskyltar.
Motorik	Kurragömma: inte här, inte hittat alla
Vardagsaktiviteter	Modella och bekräfta elevens signaler i valsituationer, inte den, vill inte ha den, bakning: färdig/inte färdig, röra mer/inte mer, lukta/inte lukta på deg, smaka/inte smaka, ugnen är inte varm/ugnen är varm
Verklighetsuppfattning	Lotto eller memory: lika/inte lika

Fler förslag som inspiration!

Springstopp

Material: talknapp med meddelandet inte

Ord, fraser: inte

Gör så här: Säg att alla ska springa (eller göra annan rörelse). Starta genom att säga ”Klara färdiga spring!” När någon säger ”inte” med talknappen stannar alla (en personal gör först för att visa). Säg ”spring inte”. Starta samma eller en ny rörelse och upprepa.

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel på temat en elefant kan inte: Den kan inte _____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- Foton eller bilder på sånt elefanter inte kan
- Handlings-sida eller aktivitetssida i sitt AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

i n t e

